

לפניהם, היה זה לברכה לכל העולם כלו, שכן השפע שיורד בעולם הוא רק על ידי ישראל, הצנור היחידי שדרכו הכל מופיע ומושפע, והיו נהנים מזיו הקדש ומכשירים את עצמם לתקונם. אבל מאחר שלא זכו, ורדפו את ישראל בכל משך ימי הגלות, הרי זה נהפך להם לרועץ, להיות נשקעים בבור ובתהום הנשיה, ולפעמים כשמרגישים בירידת ערכם, הם מאשימים את ישראל ומוציאים דבה עליהם, כאלו הם הממיטים שואה עליהם, וטח עיניהם מראות, שכל מה שיציקו יותר את ישראל, יהיו נשקעים יותר בשואה, ולא יבואו על תקונם עד שיכירו בגדלותם של ישראל.

הגאולה העקרית איננה רק זו שמפטרת את ישראל מן הגלות, אלא היא גלוי אור חדש, כאמרנו „אור חדש על ציון תאיר ונזכה כלנו מהרה לאורו“, אור מבהיק נורא ונפלא כזה, אשר כל הנמצא בהויה מכבר אינו כלל בערך נשגבות האור ההוא. ולזאת אי אפשר שנזכה אליו על ידי שום מגע ומשא איזה שהוא עם העמים. אדרבה, כל נגיעה איזו שהיא וחלק כל שהוא מצדם, פוגמים את הגאולה ומעכבים בעד גלוי קדשה. לזאת, אם לפעמים המצבים מביאים שיהיה סיוע לישראל בפטורם מן הגלות גם מצד העמים, הרי זה בבחינת „חיל בלע ויקאנו“, וכשמגיע תור גלוי הגאולה, מקיאים ישראל כל הסיוע שקבלו מהם, והעמים חוזרים בהם על מעשיהם שעזרו וסיעו לישראל, ונהפכים לרודפים. ובזה המסלה נסללת לנו לזכות לאור הגאולה, בעטרת הודה והדרה וקדש תפארתה.

וסדר הגאולה ממצרים, הוא התבנית לסדר הגאולה האמתית והשלמה של העתיד. לכתחלה נדרש פרעה שהוא ירשה את ישראל לצאת, וכשאמר לו משה „גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות ועשינו לה' אלהינו“, ופרעה קים את זה ושלח עמהם את הערב-רב, ובידיהם זבחים ועולות, והלך גם ללוותם, לא היו ישראל יכולים אז לצאת ביד רמה, ורק אחרי כן כשנהפך לבב פרעה

מי מעיני הישועה מרוב

ועבדיו אל העם לאמר „מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו. וירדוף אחרי בני ישראל“, רק אז נתקיים בהם „ובני ישראל יוצאים ביד רמה“, ורק אז זכו לאור הגדול שנגלה עליהם בעברם את הים, להיות נביאים בערכו של משה, להתנבאות בזה, ואמרו „זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו“. וכן לעתיד, מקודם ירשו האומות לישראל להיאחו בארצם, וזה יהיה אך לגאולה של יציאה מהגלות, ואולם כשיגיע תור גלוי הגאולה בכל הוד כליל תפארתה וקדש שלמותה, אזי יהפכו כל העמים לרודפים, ויבואו על ה' ועל משיחו, ואז תהיה מלחמת גוג ומגוג, ויפלו על הרי ישראל, והיה ישראל כלו קודש לה', ויתגלה משיח בן דוד.